

Засновники:

Департамент освіти і науки обласної
державної адміністрації
Івано-Франківський обласний інститут
послідипломної педагогічної освіти
Адреса редакції:
76018 м. Івано-Франківськ,
пл. Міцкевича, 3
Телефон (03422) 52 24 93
Видається в ОІППО

Рекомендовано до друку науково-методичною радою
ОІППО

Головний редактор

ШЕЛЕМЕЙ Любов, проректор з науково-
методичної роботи та моніторингу якості
освіти Івано-Франківського ОІППО

Редакційна рада:

БАРАБАШ Ольга, проректор з наукової
роботи Івано-Франківського ОІППО, кандидат
педагогічних наук, доцент;
БИГУН Михайло, доцент кафедри менеджменту
та освітніх інновацій ОІППО, кандидат фізико-
математичних наук;
ЗУБ'ЯК Роман, ректор Івано-Франківського
ОІППО, кандидат педагогічних наук, доцент

Редакційна колегія:

ВИЛУЩАК Тетяна, завідувач лабораторії
організації та навчальної діяльності;
ДУТЧАК Алла, методист лабораторії
управління та організації освіти;
МЕРДУХ Іван, завідувач лабораторії
природничо-математичних дисциплін;
МАЛИЙ Петро, методист лабораторії
природничо-математичних дисциплін;
НИЖНИК Ольга, завідувач лабораторії
управління і організації освіти;
ОСТРОВСЬКА Галина, завідувач кафедри
теорії та методики навчання, доктор
педагогічних наук, доцент;
ПІДЛИПНА Людмила, директор обласного
центру практичної психології та соціальної
роботи;
РИМАР Віктор, завідувач лабораторії
дисциплін естетичного циклу та фізичного
виховання;
СТРІЛЬЧИК Галина, завідувач лабораторії
педагогічного досвіду та етнопедagogіки;
УМАНЦІВ Наталія, завідувач лабораторії
суспільно-філологічних дисциплін;
ФЛЯК Оксана, завідувач лабораторії
національного виховання;
ЮСИПЧУК Світлана, завідувач лабораторії
дошкільної та початкової освіти

Літературний редактор

ШЕГДА Ольга

Оформлення і технічне редагування

МИСИК Богдан,
ГРИТЧУК Світлана

ДЖЕРЕЛА

Науково-методичний вісник № 1–4 (91–94), 2020

Свідоцтво про реєстрацію серії ІФ № 317

січень–грудень

Виходить раз на рік

ЗМІСТ

Галина Адамович. Роль Миколи Даденкова в розвитку українського підручникотворення середини ХХ століття.....	3
Даріана Блохин. "Собор" Олеса Гончара – заклик до духовного відродження української нації.....	5
Зоряна Борисюк, Оксана Сидорська. Новаторські ідеї Василя Сухомлинського в контексті впровадження Нової української школи.....	11
Світлана Буняк. Роль молодіжних організацій у становленні громадянина-патріота на прикладі життя і діяльності Романа Шухевича.....	13
Наталія Гаврилюк. Т. Яценко про внесок та актуальність методичних концепцій Олександра Дорошкевича для сучасної науки.....	16
Володимир Гладішев. Нотатки про наукову школу видатного методиста Ніли Йосипівни Волошиної.....	17
Наталія Грицак. Висвітлення проблеми формування читацької культури учнів у методичних студіях О. Ісаєвої.....	19
Оксана Жизномірська, Оксана Сесик. Професійна культура як засіб моделювання позитивного мислення вчителя: психолого-педагогічні ідеї В. О. Сухомлинського.....	20
Олена Ісаєва. Особистість перекладача та його роль у формуванні національної свідомості українського учня.....	22
Любомира Калуська. Філософія Григорія Сковороди у контексті сучасних українських реалій.....	24
Anna Kizinska. Professor Krzysztof Hejwowski, scholar passionate about research and didactics.....	25
Інна Ліпницька. Націотворний код життя і творчості Модеста Левицького.....	27
Лідія Максим'як. Інтеграція ідей української етнопедagogіки в освітній діяльності Нової української школи.....	29
Наталія Матвеева. Софія Русова та її внесок у розвиток національної освіти.....	31
Лілія Мудрик. Життя та творчість Миколи Галичка (05.01.1914–17.12.2004).....	33
Лариса Наконечна. Шляхи формування культури мовлення майбутніх учителів початкової школи (у процесі вивчення синтаксису української мови).....	35
Лілія Овдійчук. Вивчення біографії письменника у контексті фахової підготовки майбутніх вчителів української мови та літератури: інтеграційний аспект.....	36
Галина Островська. Г. Сковорода про особистість у контексті розвитку сучасної методики вивчення зарубіжної літератури.....	38
Наталія Ребрик. Апологія християнства як основи національно-патріотичного самоствердження в драматургії Августина Волошина.....	40
Julia Roguska, Renata Botwina. Kazimierz Polanski (1929–2009) and his impact on the development of linguistics in Poland.....	42
Julia Roguska, Renata Botwina. Monika Rzeczycka – a polish propagator of non-dogmatic spirituality and co-founder of Gdansk esoteric school.....	44
Angelina Slepishova. A disgraced breadwinner: the reimagining of father's personality in american animated sitcoms.....	46
Олеся Слижук. Формування особистості підлітків у процесі вивчення пригодницьких повістей О. Гавроша.....	47
Ольга Слоньовська. Міфологічне мислення Тодося Осьмачки.....	48
Ганна Токмань. Іван Світличний як шевченкознавець – науковець, поет, дисидент.....	50
Василь Химинець. Світоглядні, наукові та освітні константи Юрія Венеліна-Гудци.....	52
Світозара Хома. Сучасні акценти виховання. використання педагогічної спадщини В. Сухомлинського.....	55
Galyna Tsarpo. Political correctness in the media: new gender names to affect personality.....	58
Руслан Яковичин. Особливості виховної системи на Запорізькій Січі.....	59
Катажина Якубовська-Кравчик, Алберт Новацький. Професор Стефан Козак – активіст українського Відродження в Польщі.....	62

Підп. до друку 23.06.2017. Гарнітура "Таймс".
Формат 60x84/8. Тираж 350 пр.
Ціна договірна

Складання, верстку та друк виконано в обласному
літературно-видавничому центрі ОІППО

Рукописи не рецензуються і не повертаються
• Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту
• За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори публікацій

**Тези Міжнародної науково-
практичної конференції
"ОСОБИСТІТЬ В ІСТОРІЇ,
ЛІТЕРАТУРІ ТА МЕТОДИЦІ
НАВЧАННЯ"**

23 жовтня 2020 року

**Івано-Франківський обласний
інститут післядипломної
педагогічної освіти**

злочинності та інше), утвердженню здорового способу життя; підтримці особистісного розвитку; оптимізації взаємодії групи і особистості; формуванню толерантності, патріотизму, інших базових соціальних цінностей, соціально-значущих якостей; створенню сприятливого для життя і діяльності довкілля; розгортання доброчинності (тобто волонтерства) тощо. Соціально-педагогічна парадигма виховання вибудовується навколо соціально-значущих цілей і цінностей, та тих концептуальних ідей, можливих механізмів їх

реалізації, що стратегічно працюватимуть на цілісний підхід у подоланні негативних соціальних явищ, активізацію громади у цьому процесі, пошук та впровадження інновацій, що передбачають необхідний позитивний соціальний ефект.

Таким чином, пошуки сучасних гуманістичних концепцій виховання, створення виховного середовища вимагають звернення до виховної системи українського вчителя-творця В. Сухомлинського.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепція Нової української школи. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988-р.
2. Програма "Нова українська школа" у поступі до цінностей", розглянута та затверджена Вченими Радами Інституту проблем виховання (протокол № 6 від 02 липня 2018 року) та Інституту модернізації змісту освіти (протокол № 7 від 26 вересня 2018 року). Взято з: <https://ipv.org.ua/prohrama-nova-ukrainska-shkola/>
3. Бех І. Д. Особистість на шляху до духовних цінностей: Монографія. Київ-Чернівці: "Букрек". 2018.
4. Савченко О. Цілі освіти у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського. В.О. Сухомлинський і сучасність. 1996. Вип. 2. С. 32-35.
5. Сухомлинський В. О. Вибрані твори: у 5 томах. Т. 2., К.: Рад. школа. 1976. 670 с.

Galyna TSAPRO

POLITICAL CORRECTNESS IN THE MEDIA: NEW GENDER NAMES TO AFFECT PERSONALITY

With the development of feminist movement [5], on the one hand, and due to changes in gender policy in most societies [1], on the other, some languages, English and Ukrainian in particular, have undergone modifications in vocabulary known as Political Correctness, which has to be accepted as a must by the media [2; 3]. Newly introduced gender neutral terms are meant to raise public awareness in questions of social gender equality. Such changes have had prescriptive character and some of these changes have become compulsory for the media and they have been introduced in grammar textbooks.

The notion "correctness" implies that this or that word is used correctly in social aspect and thus the usage of politically correct language can change the public perception of various aspects of social life in general and, especially, gender roles [4].

The question has arisen whether native speakers are sensitive to such alteration of language norms and vocabulary, whether they find them necessary, essential and vital to experience gender social equality. The research represents findings which give insight into

how Ukrainian Master students of English philology perceive importance of such changes and politically correct vocabulary in Ukrainian, their native language, and English, their second language. All of them did the course Gender Studies which covers historical, social and linguistic aspects of gender issues.

The respondents were twenty four female master students, aged 21-22, who were asked to share their opinion on the following questions:

1. How important is Political Correctness in the aspect of gender?
2. Did newly created job titles give women equality on the job market?
3. Are there any specific jobs that should be done only by men or only by women?
4. Do you consider Ukrainian to be a sexist language?
5. When you come across the English pronoun he in instructions, rules, prescriptions written for representatives of both sexes, do you feel that women are addressed in such cases as well? Does the

Ukrainian pronoun він include representatives of both sexes?

The obtained results have shown that 45,8% of the respondents consider Political Correctness to be worth paying attention to while the same amount of respondents does not support this idea, with 8,4% of the respondents being in favour of the thought that Political Correctness cannot be influential in any aspect of social life.

Whereas answering the next question about new job perspectives for women, which has been closely connected with the introduction of new job titles and thus having led to some shift in social perception of women's roles in society, most master students (87,5%) agreed that changes in the vocabulary might have been crucial and advantageous to help women start careers in spheres traditionally considered to be men's professional fields.

Reflecting on the question about jobs suitable for representatives of two sexes, 58,3% of the respondents have agreed with the statement that there are some specific jobs that can be done either by men or by women, while 47,3% of the respondents do not approve of this widely spread social stereotype.

Most participants (83,3%) have backed the idea that Ukrainian cannot be seen as a sexist language.

The respondents (78%) were likely to support the idea that generic pronoun he excludes women, howbeit they regarded the Ukrainian pronoun він to include representatives of both sexes.

The interpretation of the questionnaire results might show that master students proved to be more sensitive to gender aspects in English while being more reluctant to gender changes in their native language.

REFERENCES

1. Гендерні дослідження: прикладні аспекти. В. П., Кравця (За ред.). Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2013. 448 с.
2. Kleinman, S. Why Sexist Language Matters. *Qualitative Sociology*. 2002. 25 (2), 299-304.
3. Laine, T., Watson, G. Linguistic Sexism in The Times - A Diachronic Study. *International Journal of English Linguistics*. 2014. 4 (3), 1-22.
4. McConnell-Ginet, S. "What's in a Name?" Social Labeling and Gender Practices. In J., Holmes and M., Meyerhoff (Eds). *The Handbook of Language and Gender*. Oxford: Blackwell Publishing Ltd. 2003. 69-97.
5. Pauwels, A. Linguistic Sexism and Feminist Linguistic Activism. In J., Holmes and M., Meyerhoff (Eds). *The Handbook of Language and Gender*. Oxford: Blackwell Publishing Ltd. 2003. 550-570.

Руслан ЯКОВИШИН

ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВНОЇ СИСТЕМИ НА ЗАПОРІЗЬКІЙ СІЧІ

Завдяки народній національній освіті Запорізька Січ стала джерелом української духовності.

Україна мала державних і громадських діячів, переконаних в тому, що шлях до самостійності лежить на тільки через військово-політичні змагання, а й через освіту. Лише освідчений народ, свідомий свого історичного покликання, береже національну мову як одну із підвалин духовності нації і лише такий народ може стати вільним. За часів козаччини склалася певна система освіти в Україні: початкова, середня й вища ланки. Існувала досить струнка система освітніх закладів: братські школи, Острозька й Києво-Могилянська академії, колегіуми в Чернігові, Переяславі, Новгороді-Сіверському й Харкові, монастирські, парафіянські, полкові січові школи. Діяли друкарні, бібліотеки. Запорізькі козаки

у 1766 р. на загальній військовій раді ухвалили відкрити школи у церквах майже всіх парафій. Це був час, коли в імперській Росії Катерина II заявила, що "черні непотрібно давати освіту".

Перша школа на Січі, відкрита у 1576 році, слугувала зразком для виникнення осередків освіти на всій території козацьких вольностей. Склад учнів визначався звичаями, що формувалися на Січі. В свою чергу там заборонялося перебувати жінкам. Навіть отамани залишали свої сім'ї за межами Січі. За порушення цього порядку загрожувала смертна кара [2, с. 86].

Січова школа існувала при церкві Святої Покрови, розташованій на території Запорізької Січі. Вона складалася з двох відділів: в одному вчилися ті юнаки, що готувались до паламарів і дияконів - у цьому